

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

شناسایی چارچوب نهادی تأثیرگذار در موفقیت سیاست‌های تدارکات عمومی:

مطالعه موردی پنج برنامه سیاستی کشور

PROCUREMENT

خریدهای دولتی به عنوان ابزار سیاستی

میزان تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۲۰
(با دلار میانگین ۲۰,۰۰۰ تومان)

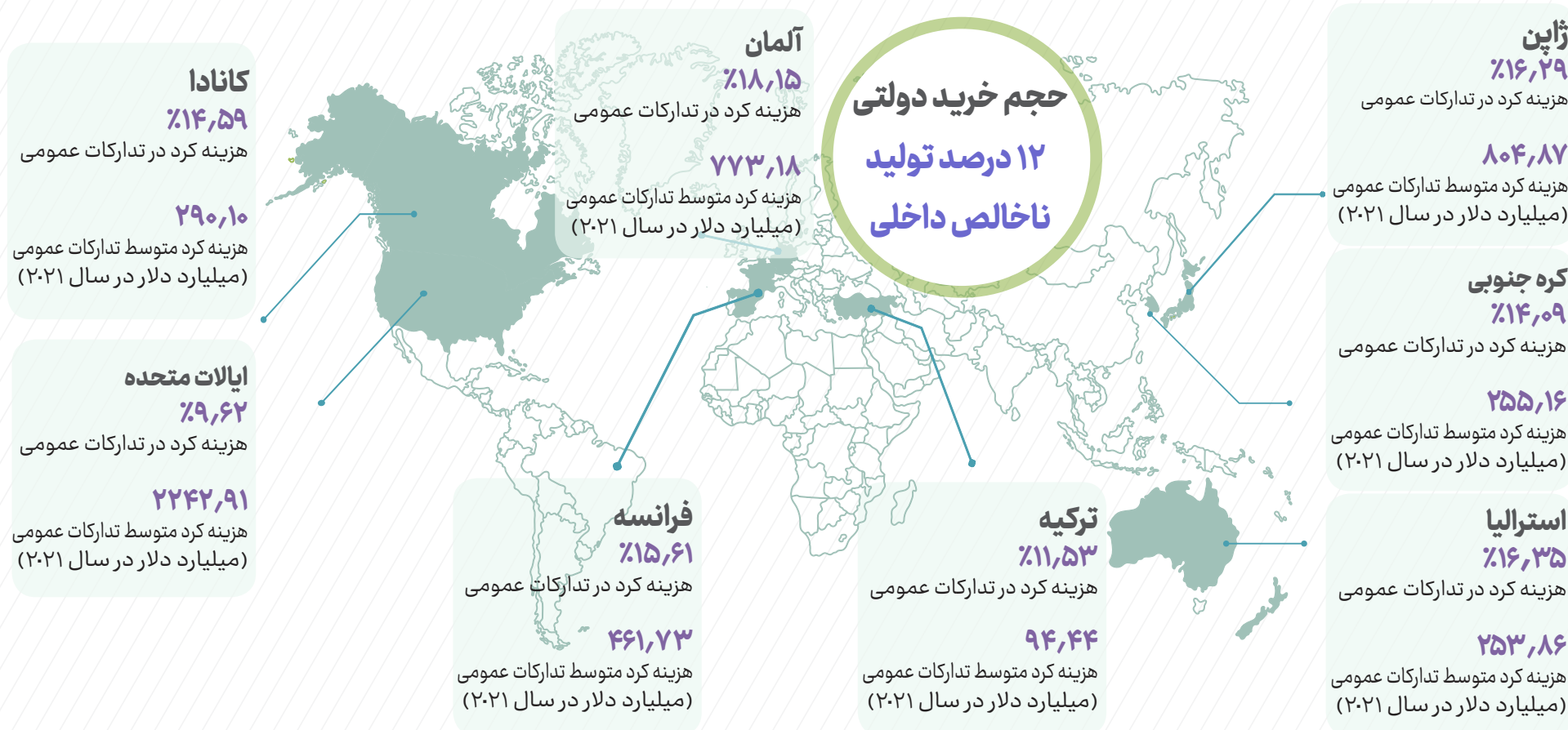
۴۷۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰

۶,۱۰۴,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰

= ۱۱,۵۷٪

میزان خریدهای سالانه دولت و بخش عمومی کشور

حجم خرید دولتی در کشورهای عضو OECD

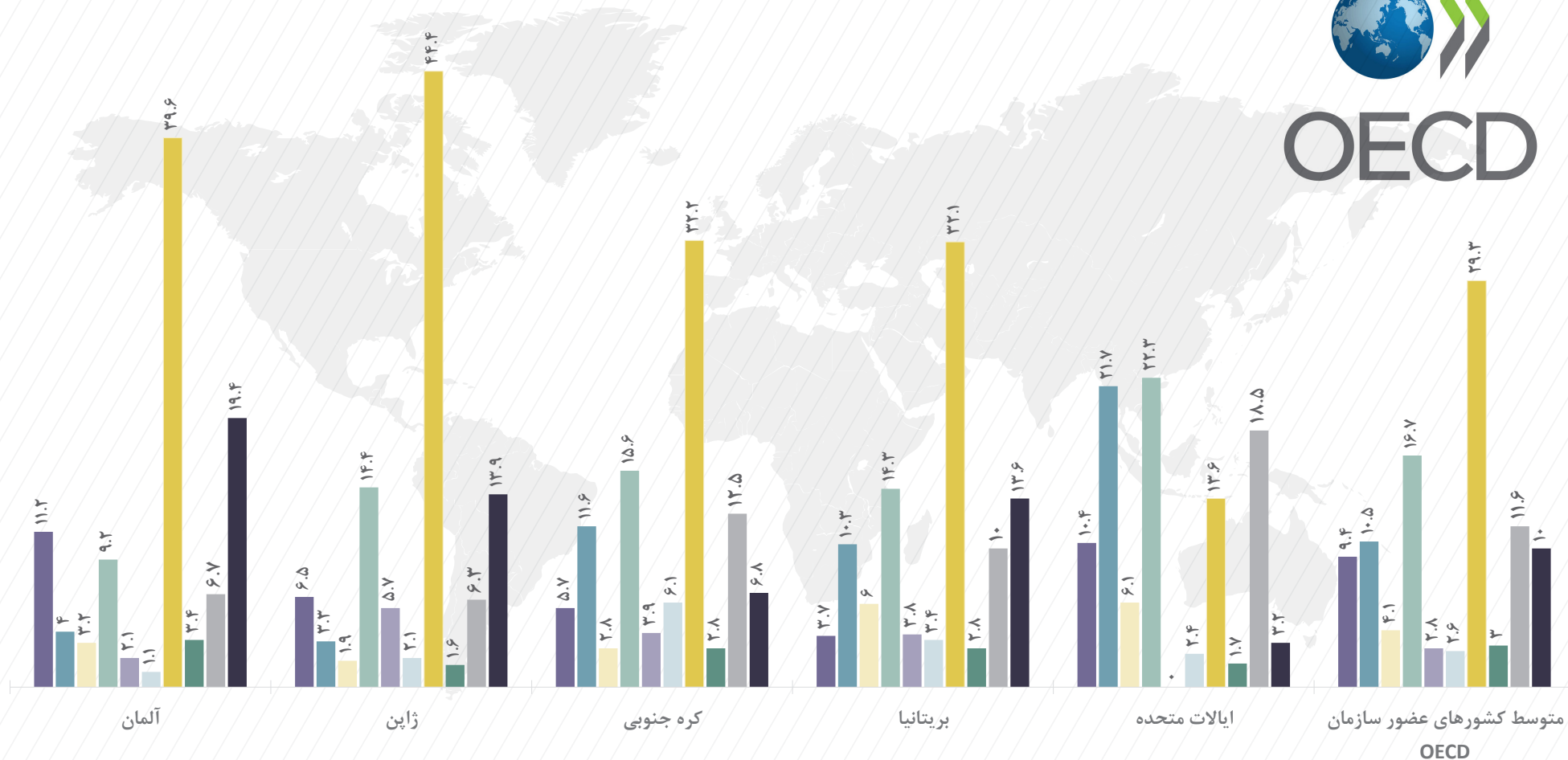

خریدهای دولتی به عنوان ابزار سیاستی

OECD

- خدمات دولتی
- دفاع
- ایمنی و نظم عمومی
- امور اقتصادی
- حفاظت از محیط زیست
- مسکن و امکانات رفاهی
- سلامت
- تاریخ فرهنگ و مذهب
- آموزش
- حمایت اجتماعی

مختصری از ادبیات موضوع

سیاست‌های تحریک تقاضای دولت

- در ادبیات نوآوری، ابزارهای تسریع نوآوری در دو گروه **فشار فناوری (طرف عرضه) و یاکشش تقاضا** دسته‌بندی شده‌اند.
- سیاست‌های سمت تقاضای نوآوری به عنوان "مجموعه‌ای از اقدامات عمومی و سیاست‌های دولتی برای افزایش تقاضای نوآوری، بهبود شرایط ادراک نوآوری یا بهبود تبیین تقاضا به منظور ترغیب و انتشار نوآوری می‌باشد.
- مطالعات در زمینه **تأثیرات مثبت سیاست‌های نوآوری طرف تقاضا** از اوایل دهه ۱۹۷۰ آغاز شد.
- اگرچه امروزه نظام ملی نوآوری جایگزین مدل خطی شده است اما بر اساس گزارش‌های علمی، کماکان **سیاست‌گذاری نوآوری در بسیاری از کشورها از مدل خطی** پیروی می‌نماید.
- بکارگیری خریدهای دولتی به منظور حمایت از نوآوری، از دهه ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۰ در دستور کار سیاستگذاران قرار گرفت.

سیاست‌های طرف تقاضا

حمایت از تقاضای خصوصی

تقاضا، یارانه‌ها و مشوق‌های مالیاتی، شفاف‌سازی تقاضای خصوصی، هوشمندی و آموزش، تامین کاتالیستی

تدارکات دولتی

تدارک تحقیق و توسعه و تدارکات عمومی کالاهای نوآورانه

تنظیم‌گری

کاربرد مقررات و استانداردها در تعیین اهداف نوآورانه، پلتفرم‌های فناوری برای تحریک توسعه

سیاست‌های نظام‌مند

سیاست‌های خوشه‌سازی و سیاست‌های زنجیره تامین

چارچوب تحلیل

ابعاد یک سیاست مناسب برای این حوزه را می‌توان در موارد ذیل خلاصه نمود:

۱. "شفافیت تقاضای نوآوری"

(Cantner, et al, 2016; Frenkel, et al, 2015; Uyarra, et al 2014).

۲. "توانمندی‌های عرضه نوآوری توسط تأمین‌کنندگان"

(Uyarra, et al 2014; Edquist, et al 2015; Lember, et al 2014).

۳. "مدیریت هزینه‌ها و ریسک مبادله و نهادهای واسط"

(Edler, et al 2015; Landoni 2017; Georghiou, et al 2014).

۴. "ساختار نهادی و حکمرانی"

(Rolsfam 2012; Vecchiato, et al 2014; Li et al., 2015).

۱. توانمندی عرضه

توانمندی‌های تولیدی و فناوریانه تأمین‌کنندگان داخلی

۳. نهاد واسط

نهادهای تأمین مالی، استاندارد، کاهش ریسک

۲. شفافیت تقاضا

شفافیت و جمعیت تقاضای بخش دولتی

۴. حکمرانی

قوانین، مقررات و برنامه‌های سیاستی

دستگاه‌های اجرایی مسئول بخش

نهادهای حمایتی و توسعه‌ای

بخش اول: نتایج حاصل از بررسی تجارب بین المللی

کشور برزیل

توضیحات	مهمترین حمایت ها / سیاست های دولت
با توجه به شرایط مختلف و در زمان مناسب این امکان فراهم است.	تقسیم قراردادهای بزرگ به چندین قرارداد کوچک
برگزارکننده می تواند در این خصوص محدودیت هایی را در آگهی مناقصه خود اعلام کند	عدم وجود محدودیت در تعداد مناقصاتی که شرکت کننده می تواند در آن برنده باشد
تامین کالاها و خدمات نهادها و سازمان های دولتی در حوزه هایی که شرکت های خصوصی قادر به تامین آنها بوده و بازار ماهیت رقابتی دارد، بر عهده شرکت های خصوصی می باشد	کنترل روند قراردادهای اعطایی
پلتفرم الکترونیکی متناسب با شرایط و نیازهای سازمان ها و نهادهای متولی و تامین کنندگان است	پیاده سازی سیستم تدارکات الکترونیکی (Comprasnet)
<ul style="list-style-type: none"> حمایت های ترجیحی در تدارکات عمومی صرفا شامل کسب و کارهایی می شود که یا در برزیل به ثبت رسیده اند و یا دفتر مرکزی آنها در برزیل واقع شده است خرید ترجیحی محصولات و خدمات ساخت برزیل و یا ارائه شده توسط شرکت های برزیلی 	حمایت و خرید ترجیحی
<ul style="list-style-type: none"> تمامی محصولات و خدمات این حوزه، محدود به محصولات و خدماتی باشند که در داخل کشور برزیل توسعه پیدا کرده اند محصولات و خدمات حوزه فناوری اطلاعات توسعه یافته با فناوری داخلی و تولید شده در داخل (بر اساس قانون BPP) بر سایر محصولات ارجحیت دارند 	خرید محصولات داخلی در صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات
<ul style="list-style-type: none"> محدود کردن خریدهای دولتی تا سقف ۲۴۶۵۰ دلار آمریکا، تنها به شرکت های کوچک و متوسط داخلی 	اجبار خریدهای دولتی از شرکت های کوچک و متوسط داخلی
<ul style="list-style-type: none"> ارجحیت شرکت های کوچک و متوسط داخلی در شرایط مساوی با سایر شرکت ها در فرآیندهای تدارکات عمومی برگزاری تدارکات عمومی تا ۸۰ هزار رئال برزیل به صورت مناقصه و صرفا با حضور شرکت های کوچک و متوسط 	ارجحیت خرید در تدارکات عمومی با شرکت های کوچک و متوسط داخلی
طی این قرارداد آن شرکت موظف به ارائه برخی خدمات خاص و یا تهیه برخی محصولات معین برای آن واحد یا سازمان دولتی است	انعقاد قرارداد فرعی مناقصه گزار با برخی از شرکت کنندگان که از میان شرکت های خرد و یا کوچک هستند
پرداخت هزینه مواد خام و یا سایر اقلام، پرداخت هزینه خدماتی همچون خدمات اندازه گیری، استانداردسازی و ارزیابی انطباقی (کالیبراسیون، آزمایش های آزمایشگاهی، گواهی نامه ها) محصولات یا خدمات شرکت مانند گواهی نامه ISO که توسط سازمان اعتبارسنجی ملی ارائه می شود	ارائه یک کارت اعتباری توسط بانک توسعه برزیل
<ul style="list-style-type: none"> ارائه خدمات به صورت یارانه (۵۰-۶۰٪ از ارزش کل خدمات ارائه شده) به شرکت های کوچک و متوسط 	ارائه خدمات فناورانه و نوآوری به کسب و کارهای کوچک

بخش اول؛ نتایج حاصل از بررسی تجارب بین‌المللی

کشور ترکیه

مهمترین حمایت‌ها / سیاست‌های دولت	توضیحات
دسترسی رایگان فعالین اقتصادی به اسناد مناقصات پیش از موعد	آگاهی یافتن از شرایط مناقصات آتی و برنامه‌ریزی مناسب جهت ارائه بهترین پیشنهاد
راه‌اندازی پلتفرم الکترونیکی تدارکات عمومی (EKAP)	پیاده‌سازی تمام مراحل مناقصات، از شناسایی نیاز واحدها و سازمان‌ها تا امضای نهائی قراردادها
تعیین حداقل مبلغ ضمانت برای مناقصات (حداقل ۳٪ از ارزش مبلغ پیشنهادی)	<ul style="list-style-type: none"> هیچ سقفی برای این تضمین تعیین نشده است، و مبلغ آن بر اساس نوع قرارداد، مبلغ کل قرارداد و سایر موارد، توسط نهاد برگزارکننده تعیین می‌شود اجباری نبودن تضامین برای تدارکات خدمات مشاوره‌ای
برنامه «توسعه فناوری و تولید داخل از طریق تدارکات عمومی»	<ul style="list-style-type: none"> بازسازماندهی سیستم تدارکات عمومی به روشی که تحقیق و توسعه و نوآوری را ترویج کند توسعه یک مدل تامین مالی و سازمانی توسعه یک زیرساخت قانون‌گذار افزایش کارآفرینی و ظرفیت نوآوری بخش خصوصی با استفاده از تدارکات عمومی توسعه ظرفیت نهادی
ارجحیت شرکت‌های داخلی در تدارکات عمومی	<ul style="list-style-type: none"> حق منع کردن تامین‌کنندگان خارجی از فرآیندهای خرید عمومی در این کشور در نظر گرفتن حاشیه ترجیحی و اولویت بخشیدن به تامین‌کنندگان داخلی در ارزیابی مناقصات (تا ۱۵٪ برتری قیمتی)

بخش اول؛ نتایج حاصل از بررسی تجارب بین‌المللی

کشور روسیه

مهمترین حمایت‌ها/ سیاست‌های دولت	توضیحات
نظارت بر فرآیندهای تدارکات عمومی	از طریق اقدامات مناسب با خاطیان قوانین وضع شده مقابله می‌کند
حمایت از تدارکات دولتی	انجام اصلاحات و بهبودهایی از قبیل: <ul style="list-style-type: none"> تعیین سیستم تدارکات از پیش تعیین شده برای دوره‌های سالانه و سه ساله روش‌های جدید انتخاب تامین‌کننده اقدامات ضد دامپینگ و انتخاب تامین‌کنندگان بر اساس معیارهایی مهم‌تر از قیمت پیشنهادی برخی واحدهای دولتی ذیل این قانون قرار گرفته و بر اساس نیاز واحد خود، اقدام به تعیین سیاست‌های خرید در تدارکات عمومی خود می‌کنند که در نهایت توسط مجری قانون مورد بررسی قرار می‌گیرد تا مغایرتی با قانون تدارکات عمومی کشور (FZ-۴۴) نداشته باشد. استفاده از پلتفرم الکترونیکی پس از اصلاح قوانین در سال ۲۰۱۴ برای کلیه تدارکات عمومی در اولویت قرار گرفت و تا پیش از آن استفاده محدودی در تدارکات عمومی کشور داشت.
انعقاد قراردادهای دولتی	<ul style="list-style-type: none"> خرید نتایج طرح‌های تحقیق و توسعه به ویژه تحقیقات کاربردی، از بودجه مخارج تحقیق و توسعه دولت، به منظور پاسخگویی به نیازهای شناسایی شده واحدهای دولتی
حمایت از تدارکات حامی نوآوری	<ul style="list-style-type: none"> الزام شرکت‌های دولتی به تخصیص درصد مشخصی از تدارکات سالانه خود به خرید محصولات نوآورانه
حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط داخلی	اقدامات دیگری پس از سال ۲۰۰۸ در جهت حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط انجام شد که ایجاد فروشگاه‌های چندمنظوره از آن دسته هستند. هفت برنامه اصلی حمایت از بنگاه‌های اقتصادی نوآور دارد که چهار برنامه آن عبارتند از: <ul style="list-style-type: none"> حمایت از توسعه پروژه‌های مشترک میان شرکت‌ها و دانشگاه‌ها حمایت از شرکت‌های کوچک برای جذب فناوری‌های جدید از طریق خرید لایسنس فناوری برای آن شرکت‌ها حمایت از توسعه و تجاری‌سازی پروژه‌های ایجاد شده در واحدهای فناور کوچک از طریق یک فرآیند رقابتی بازپرداخت بخشی از بهره وام‌های بانکی شرکت‌های فناور کوچک که مشغول به فعالیت تحقیق و توسعه در پروژه خاصی هستند
انعقاد قراردادهای بلندمدت برای تامین ظرفیت	<ul style="list-style-type: none"> به تولیدکنندگان انرژی‌های تجدیدپذیر اجازه داده می‌شود تا از طریق مناقصه و با شرایط رقابتی مناسب، فرصت انعقاد این قراردادها را داشته باشند. توافقنامه یک فرم استاندارد مشترک بین تولیدکنندگان فعال در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر و فعالان عمده فروش بازار برق است.

بخش اول؛ نتایج حاصل از بررسی تجارب بین‌المللی

کشور چین

توضیحات	مهمترین حمایت‌ها / سیاست‌های دولت
پیاپی‌سازی قانون تدارکات دولتی به شدت متمرکز بوده و با هدایت وزارت امور مالی از طریق کانال‌های عمودی بالا به پایین صورت می‌گیرد.	تمرکز انحصاری بر مسائل مربوط به تدارکات دولتی
اولویت بخشی به خرید محصولات: حامی محیط زیست، کم مصرف از لحاظ انرژی، محصول نوآورانه بومی و ملی، محصول ارائه شده توسط شرکت‌های کوچک و متوسط، محصولات ارائه شده توسط شرکت‌های فعال در مناطق اقتصادی محروم.	اولویت بخشی به محصولات ساخت داخل و دارای ویژگی خاص
<ul style="list-style-type: none"> ▪ عدم لزوم ارائه تضمین عملکرد از سمت تامین‌کننده به کارفرما و وجود گزینه‌های متنوع برای تامین‌کنندگان در انتخاب نوع تضمین عملکرد و ارائه آن به کارفرما ▪ وجود سقف قانونی برای تعیین مبلغ ضمانتنامه‌ها ▪ پرداخت مبلغی از کل قرارداد پس از تقریباً ۳۰ روز از انعقاد قرارداد به منظور حمایت مالی از تامین‌کننده در تهیه محصولات مورد نیاز کارفرما ▪ امکان ثبت شکایت و بررسی آن توسط نهاد مستقل 	ایجاد فضای مشارکتی برای حضور تامین‌کنندگان مختلف در تدارکات عمومی
سه کانال سیاستی برای تدارکات عمومی حامی نوآوری تعیین شده: <ul style="list-style-type: none"> ▪ کانال سیاستی اول: مکانیزمی متمرکز برای افزایش هماهنگی میان تامین‌کننده و خریدار از طریق استفاده از فهرست محصولات نوآورانه معتبر ▪ کانال سیاستی دوم: تمرکز بر بخش خدمات با هدف تحریک و توسعه استفاده از تجهیزات تولید داخل و تاکید بر تجاری‌سازی اولین مجموعه تجهیزات فناوری اصلی (Major) ▪ کانال سیاستی سوم: یک سیاست نوآوری سیستماتیک که اقدامات طرف عرضه و تقاضا را یکپارچه می‌سازد و هدف اصلی آن ترویج جذب فناوری‌های نوظهور است 	حمایت از نوآوری داخلی از طریق تدارکات عمومی

بخش اول؛ نتایج حاصل از بررسی تجارب بین‌المللی

کشور کره جنوبی

مهمترین حمایت‌ها/ سیاست‌های دولت	توضیحات
ایجاد تدارکات متمرکز و یکپارچه	ایجاد یک سازمان متمرکز با هدف به حداقل رساندن هزینه تدارکات و حداکثرسازی کارایی اجرای بودجه دولت شده است
مطابقت اقدامات تدارکات دولتی با استانداردهای بین‌المللی	امکان مشارکت تامین‌کنندگان خارجی
سیستم تدارکات الکترونیکی آنلاین کره	دیجیتالی شدن تدارکات سراسری کشور کره جنوبی از سال ۲۰۰۲ میلادی
تقویت رقابت صنعتی و تحریک رشد صنایع جدید	<ul style="list-style-type: none"> بهبود کیفیت تولید محصولات و ساخت بازار اولیه برای فناوری‌های جدید و محصولات با فناوری بالا در بخش عمومی توسعه فناوری و صنعت سبز از طریق تدارکات عمومی سبز توسعه صنعت خدمات از طریق تدارکات عمومی نوآوری صنعت فناوری اطلاعات و ارتباطات از طریق کسب و کار اطلاع‌رسانی جامعه پیاپی سازی سیستم ارزیابی یکپارچه به منظور هماهنگ‌سازی قیمت و رقابت‌پذیری فناوری (جایگزین سیستم مناقصات با کمترین قیمت) تقویت رقابت‌پذیری صنعت ساخت و ساز از طریق سیستم «سفارش خرید ساخت و ساز» که منجر به توسعه فناوری می‌شود
ترویج و تقویت ایجاد اشتغال از طریق تدارکات عمومی	<ul style="list-style-type: none"> قوانین استخدام اجباری برای متخصصان فنی واجد شرایط مشوق‌هایی برای کارفرمایان برجسته
ترویج شرکت‌های کوچک و متوسط و بنگاه‌های اقتصادی آسیب‌دیده اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> حمایت برای تسهیل دسترسی شرکت‌های کوچک و متوسط به بازار تدارکات عمومی حمایت‌های مالی ویژه برای مشارکت شرکت‌های کوچک و متوسط در تدارکات عمومی
تسهیل ورود شرکت‌های کوچک و متوسط داخلی به بازارهای خرید بین‌المللی	<ul style="list-style-type: none"> ایجاد شرایط مناسب برای تدارکات عمومی جهانی شرکت‌های کوچک و متوسط ارائه خدمات پشتیبانی به شرکت‌های کوچک و متوسط رقابتی، برای ورود به بازارهای خرید بین‌المللی حمایت از صادرات شرکت‌های کوچک و متوسط در صنایع فناوری اطلاعات و نرم‌افزار توسط صادرات سیستم تدارکات الکترونیکی KONEPS
حمایت از خریدهای نوآوری	<ul style="list-style-type: none"> تخصیص به محصولات فناوری جدید تخصیص به محصولات فناوری توسعه‌یافته توسط شرکت‌های کوچک و متوسط تعیین «محصولات عرضه دولتی ممتاز» و اجازه خرید مستقیم برای آن‌ها

بخش اول؛ نتایج حاصل از بررسی تجارب بین‌المللی

کشور هند

مهمترین حمایت‌ها / سیاست‌های دولت	توضیحات
جمع‌آوری اطلاعات تمامی شرکت‌های خرد، کوچک و متوسط در بانک داده الکترونیکی	<ul style="list-style-type: none"> امکان نظارت بر تمامی طرح‌های شرکت‌ها دسترسی به روز وزارتخانه به اطلاعات تمامی شرکت‌های فعال در صنعت به روز رسانی اطلاعات شرکت‌ها بدون نیاز به مراجعه حضوری به سازمان‌های دولتی ثبت درخواست‌های فناورانه، مالی، مشاوره‌ای و سایر موارد توسط شرکت‌ها در این سامانه اضافه کردن و ایجاد تغییرات در سبد محصولات و خدمات ارائه شده توسط آن شرکت
راه‌اندازی سامانه یکپارچه خرید دولتی به همراه اپلیکیشن تلفن همراه	<ul style="list-style-type: none"> ارسال نیازهای سازمان‌های دولتی در قالب مناقصات و خریدهای دولتی برای شرکت‌های مورد تایید وزارتخانه متناسب با نوع خدمات و کالاهای ارائه شده توسط آن‌ها
ارجحیت شرکت‌های خرد، کوچک و متوسط در تدارکات عمومی	<ul style="list-style-type: none"> برتری دادن به قیمت شرکت‌های کوچک و متوسط و خرید از آن‌ها شرط خرید برخی محصولات مختص به یک صنعت از شرکت‌های کوچک و متوسط داخلی
تعیین میزان حداقل خرید نهادهای دولتی از شرکت‌های کوچک و متوسط هند (به میزان ۲۰٪)	<ul style="list-style-type: none"> خرید سالانه نهادهای دولتی به میزان حداقل ۲۰٪ از شرکت‌های کوچک و متوسط داخلی
تقسیم کردن مناقصات به قراردادهای کوچکتر (قراردادهای موازی)	
تسهیل قوانین مربوط به سوابق و گردش مالی شرکت‌های خرد، کوچک و متوسط در تدارکات عمومی	<ul style="list-style-type: none"> تعدیل شرایط مربوط به سوابق پیشین و گردش مالی برای شرکت‌های کوچک و متوسط، و استارت‌آپ‌ها در هنگام خریدهای دولتی توسط نهادهای دولتی
معافیت ارسال تضامین مالی و سپرده حسن انجام کار	
خرید ترجیحی از شرکت‌های کوچک و متوسط محلی	<ul style="list-style-type: none"> برگزاری مناقصات دولتی (کمتر از ۵ میلیون روپیه) برای شرکت‌های محلی که ظرفیت تولید کافی را داشته و رقابت محلی نیز وجود دارد

بخش اول: نتایج حاصل از بررسی تجارب بین‌المللی

کشور هند

توضیحات	مهمترین حمایت‌ها / سیاست‌های دولت
<ul style="list-style-type: none"> جمع‌آوری، تطبیق و انتشار اطلاعات مربوط به شرکت‌ها و کارآفرینان برای خریداران دولتی بالقوه فراهم‌سازی امکانات آموزشی برای افراد مستعد و توانمندسازی کارآفرینان حاضر و آینده توسعه فروشندگان محصولات و خدمات، از جمله شرکت‌های بخش عمومی مرکزی، شرکت ملی صنایع کوچک، و اتحادیه‌های صنعتی ترویج به افزایش حضور کارآفرینان در نمایشگاه‌ها برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی به منظور افزایش حضور کارآفرینان در جهت معرفی محصولات و خدمات خود به خریداران دولتی تسهیل شرکت کارآفرینان داخلی در مناقصات دولتی و نظارت بر روند حضورشان در مناقصات و تدارکات دولتی 	<p>ایجاد مرکز ملی در وزارت شرکت‌های خرد، کوچک و متوسط (۲۰۱۶)</p>
<ul style="list-style-type: none"> مشارکت شرکت‌های ذیل این طرح بدون پرداخت هزینه در مناقصات دولتی معافیت از ارائه تضامین مالی و حسن انجام کار 	<p>طرح ثبت تک امتیاز ویژه</p>
<ul style="list-style-type: none"> شرکت‌ها در طول یکسال مالی می‌توانند از فرصت بازپرداخت هزینه‌های حداکثر ۲ رویداد بین‌المللی و ۴ رویداد داخلی استفاده کنند 	<p>طرح ویژه کمک به بازاریابی</p>
<ul style="list-style-type: none"> پوشش ۹۰٪ یارانه‌های مربوط به هزینه‌های اعتبارسنجی برای اعتبارسنجی مجدد شرکت‌ها 	<p>طرح یارانه برای اعتبارسنجی عملکرد و اعتبار</p>
<ul style="list-style-type: none"> ۲۵٪ از یارانه سرمایه به شرکت‌های کوچک و متوسط به منظور ارتقاء فناوری آنان تعلق می‌گیرد (تا سقف ۱۰ میلیون روپیه هند) 	<p>طرح ویژه یارانه سرمایه مرتبط با اعتبار ویژه</p>
<ul style="list-style-type: none"> کمک به بازاریابی، تسهیل اعتبار بانکی، کمک به تامین مواد خام و اولیه، ارائه خدمات مهارتی، طرح بازاریابی مناقصات و کنسرسیوم‌ها، افزایش هوش بازاریابی شرکت‌ها، فراهم‌سازی تخفیفات و تعدیلات در لوائح قانونی به نفع شرکت‌های خرد، کوچک و متوسط، فراهم‌سازی زیرساخت‌ها، و راه‌اندازی مرکز ملی شریک عملیاتی پیاده‌سازی برخی طرح‌های حمایتی وزارت شرکت‌های خرد، کوچک و متوسط هند در جهت توسعه و حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط حمایت بازاریابی، اعتباری، و سایر خدمات حمایتی (برنامه‌های کارآفرینی و همکاری‌های بین‌المللی) آموزش کارآفرینی به افراد بیکار و کسانی که تمایل به راه‌اندازی کسب و کارهای کوچک و متوسط در هر یک از حوزه‌های تولیدی، خدمات و غیره دارند انعقاد قرارداد فرانشیز با شرکای خصوصی که تمایل به ایجاد مراکز شتابدهی آموزش در سراسر کشور دارند، تحت مشارکت خصوصی-دولتی پشتیبانی از فناوری‌های High-Tech و همچنین پشتیبانی از معاملات روتین شرکت‌ها، مواد اولیه، و تست محصولات 	<p>ارائه طرح‌های متنوع در جهت حمایت از شرکت‌های کوچک و متوسط هند</p>

بخش دوم؛ نتایج حاصل از بررسی برنامه های داخلی

دسته بندی مقولات مصاحبه با مجریان «قانون حداکثر استفاده از توان داخل / قانون مناقصات»

حکمرانی

- شناخت زنجیره ارزش پروژه و مشخص کردن نقاط مهمی که باید به مشارکت خارجی-ایرانی
- عدم تمایل دستگاه ها به اجرای قانون
- نبود ساز و کار نظارت بر حسن اجرای قانون
- عدم مجازات سرپیچی کنندگان از قانون

نهادهای واسط

- تأمین مالی و الزامات تأمین مالی خارجی
- حمایت از صدور خدمات فنی و مهندسی و برنده شدن پیمانکاران و سازندگان داخلی در مناقصه های بین المللی
- بیمه و تضمین سرمایه گذاری پیمانکاران عمومی و خصوصی
- کمک و معافیت مالیاتی
- توسعه گواهی های انطباق محصول
- بیمه تأمین اجتماعی قراردادهای
- تقویت نوآوری و تحقیق و توسعه
- جلوگیری از واردات

توانمندی های داخلی

- شناسایی پیمانکاران صاحب صلاحیت و اخذ وام برای آنها از منابع صندوق توسعه ملی در صورت برنده شدن در مناقصه های داخلی و بین المللی
- شناسایی ۱۰ الی ۱۵ پیمانکار مهم و صاحب صلاحیت برای ارجاع دسته دوم
- تقویت بخش های مهندسی و مدیریت کنترل پروژه در شرکت های داخلی
- ارزش کار طرف داخلی در حوزه های با ارزش افزوده بالاتر

صورتبندی تقاضا

- شفافیت تقاضا حال و آینده
- ارجاع کار به صورت مشروط و در مقابل الزام به ارتقای توان فنی و صادرات

بخش دوم؛ نتایج حاصل از بررسی برنامه‌های داخلی

دسته بندی مقولات مصاحبه با مجریان تسهیلات اعتبار صادراتی

نهادهای واسط

- لزوم مهندسی تامین مالی و استفاده از روش‌های جدید در تامین مالی پروژه‌ها
- لزوم گسترش تامین مالی تولید داخلی (نظام اعتبار اسنادی (LC) ریالی و ارزی)
- عدم امکان‌پذیری استفاده از تسهیلات اعتبار صادراتی برای خرید از داخل
- لزوم توسعه نظام تامین مالی تخصصی پشتیبان ارتقای توانمندی فناورانه با استانداردهای بین‌المللی
- انعقاد قراردادهای صوری با شرکتهای ایرانی توسط طرفهای خارجی به منظور عدم رعایت حد ۵۱٪

حکمرانی

- ضعف کارفرمایان دولتی
- عدم انطباق ساختار حقوقی و حکمرانی پیمانکاران با قوانین مالی بین‌المللی
- عدم محاسبه واقعی هزینه فاینانس خارجی توسط دستگاه‌های اجرایی (هزینه بیمه، نوسانات ارز، ...)
- گرانت بودن وام‌های تجاری بین‌المللی غیر مقید
- عدم تمایل دولت برای پذیرش ریسک بخش خصوصی داخلی
- نداشتن دغدغه توسعه فناوری در دستگاه‌های دولتی

صورتبندی تقاضا

- عدم توانایی بیشتر پروژه‌ها جهت تامین هزینه‌های خود و ارزآوری برای کشور
- وجود شکاف میان میزان اعلام شده توسط سازمان توسعه و همکاری اقتصادی به عنوان سهم کشور اعتبار دهنده (۸۵٪ از اعتبار پروژه) و میزان مشخص شده از سوی قوانین کشور (۵۱٪ حداقل سهم طرف ایرانی)
- شکل نگرفتن تقسیم کار شفاف میان شرکت‌های داخلی و خارجی در تقسیم کار بین‌المللی

توانمندی‌های داخلی

- لزوم حمایت‌های از پیمانکاران صاحب صلاحیت برای اخذ تسهیلات (ارائه تضامین و...)
- شکست سیاست الزام انتقال دانش فنی در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی بزرگ کشور
- تأکید بر کمیت عددی درصد ساخت داخل پروژه به جای کیفیت ارجاع کار برای تحقق اهداف ارتقای توان داخلی در سطح پروژه و بخش
- به رسمیت نشناختن ارتقا توانمندی داخلی در پروژه‌های ملی

بخش دوم؛ نتایج حاصل از بررسی برنامه‌های داخلی

دسته بندی مقولات مصاحبه با مجریان نمایشگاه ساخت ایران

حکمرانی

- خرید تضمینی در برابر کمک بلاعوض (بازارسازی)
- ارتقاء داخلی سازی و سطح فناوری محصولات با ایجاد سازوکار سطح بندی
- حرکت به سوی توسعه صادرات محصولات
- لزوم حمایت از طرح لیزینگ برای خرید بخش‌های غیردولتی
- توزیع یارانه بر مبنای خرید مشارکتی

نهادهای واسط

- ساماندهی کارگزاران فروش
- کیفیت سطح بندی و شفافیت فرآیند ارزیابی
- تنظیم قرارداد واحد برای کاهش هزینه‌های مالی شرکت‌ها
- حل اختلاف و مرجعیت اختلافات مالی، حقوقی، فنی و اجرایی
- تعامل خریدار و فروشنده در راستای بهبود عملکرد و کیفیت تجهیزات
- تضمین مالی تولیدکننده و مدیریت نوسانات بودجه‌ای دولت

توانمندی‌های داخلی

- ضعف بازاریابی و وابستگی به نمایشگاه
- تناسب کیفیت با قیمت محصولات
- ایجاد فرصت همکاری با شرکت‌های دیگر به منظور تکمیل زنجیره ارزش
- عدم ارائه خدمات پس از فروش و گارانتی مناسب برای محصولات
- عدم امکان برنامه‌ریزی تولید با توجه به عدم قطعیت میزان سفارش
- رتبه بندی شرکت‌ها و اعتبارسنجی
- تودیع ضمانت‌نامه و کسر وثیقه‌ها

صورتبندی تقاضا

- نامشخص بودن اولویت‌های خرید دانشگاه‌ها
- تمایل به خرید محصولات خارجی
- تنوع در مسئولین خرید و عدم تجمیع خرید
- چالش‌های مالی دانشگاه‌ها در خرید تجهیزات
- عدم اختصاص یارانه بر مبنای نیاز دانشگاه‌ها
- عدم حمایت ویژه از خریداران غیردولتی
- طولانی بودن فرآیند قطعی شدن و میزان تحقق پیش فاکتورها

بخش دوم؛ نتایج حاصل از بررسی برنامه‌های داخلی

دسته بندی مقولات مصاحبه با مجریان ۱۰ قلم کالای نفتی

نهادهای واسط

- ویژه سازی فرایندهای مناقصات با هدف توسعه فناوری (فناورانه کردن مناقصات)
- تسهیل در شرایط قراردادها (متن، مبلغ، نحوه پرداخت، شروط، ترجیحات و تضامین)
- استفاده از ظرفیت نهادهای حمایتی تأمین اقتصاد دانش بنیان (صندوق نوآوری و شکوفایی)
- ارزیابی کیفی مناقصه گران
- الزام به ایجاد نقشه راه توسعه فناوری (ارتقای ساخت داخل)

حکمرانی

- حضور نمایندگان شرکت‌های عملیاتی وابسته به وزارت نفت در کل فرایند
- ایجاد کارگروه‌های تخصصی برای هر گروه از کالا و مشارکت در انتخاب شرکت‌ها و ارزیابی فعالیت‌ها
- منوط کردن پرداخت به میزان تحقق اهداف نقشه راه

صورتبندی تقاضا

- تخمین حجم بازار به میزان ۸ هزار میلیارد تومان
- تحلیل واردات و شناسایی اولویت‌ها با هدف بومی سازی بیش از ۸۰ درصد کالاها و تجهیزات راهبردی موردنیاز
- تحلیل زنجیره ارزش توسعه تولید تعیین اقلام اصلی و زیراقلام‌های تجهیز موردنیاز (۵۲۶ قلم اصلی و ۷۳۸۵۰ زیراقلام)
- استفاده از مدل بازار در مقابل فناوری (الزام به انتقال فناوری از خارج توسط شرکت‌های برنده مناقصه)
- تمرکز بر صنعت قطعه سازی به عنوان یک صنعت پایه‌ای

توانمندی‌های داخلی

- ارزیابی و شناسایی از بین سازندگان حاضر در لیست کوتاه
- تهیه مدل ارزیابی صلاحیت کیفی و توانمندی فناورانه و ساخت
- اهمیت بیشتر توانمندی ساخت در ارزیابی امتیاز فنی شرکت‌ها (تمرکز بر توسعه توانمندی فناورانه و ساخت در شرکت‌هایی که حداقل توانمندی‌های پایه ای را در خود ایجاد نموده‌اند)
- شناسایی زنجیره توانمند و بومی و تعهد به افزایش سطح آمادگی ساخت، آمادگی فناوری و آمادگی عمومی شرکت

بخش دوم؛ نتایج حاصل از بررسی برنامه‌های داخلی

نقاط قوت و ضعف برنامه‌های تدارکات عمومی کشور

شفافیت تقاضا

عمودی	افقی	
<ul style="list-style-type: none"> نبود اولویت بندی مناسب و نامشخص بودن اولویت‌های خرید در دستگاه‌های دولتی تمایل به خرید محصولات خارجی کمبود منابع مالی و نبود تنوع در ابزارهای مالی نوآوری عدم حمایت ویژه از خریداران غیردولتی تقدم ارزی و رفع نیاز بر نوآوری و توسعه فناوری عدم توجه به مدت دار بودن حمایت از شرکت‌های داخلی و مخدوش شدن عامل رقابت 	<ul style="list-style-type: none"> نبود آگاهی و شناخت از اجزای زنجیره ارزش طرح جذابیت پایین پروژه‌ها برای جذب منابع خارجی و ارزآوری پایین پروژه‌ها تناقض بین مقررات تنظیم‌گری به ویژه در حوزه حمایت از ساخت داخل و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی 	نقاط ضعف
<ul style="list-style-type: none"> استفاده از ساز و کار و مدل بازار در مقابل فناوری (الزام به انتقال فناوری از خارج توسط شرکت‌های برنده مناقصه) جهت‌دهی یارانه‌های دولت به سمت خرید از داخل تدوین ساز و کار لیزینگ برای خریداران بخش غیردولتی امکان بهتر تحلیل زنجیره ارزش توسعه تولید تعیین اقلام راهبردی و تجهیزات موردنیاز 	<ul style="list-style-type: none"> توجه به طرف تقاضا با الزام به شناسایی بازارهای هدف سیاستگذاری و شمول سیاست 	نقاط قوت

بخش دوم؛ نتایج حاصل از بررسی برنامه‌های داخلی

نقاط قوت و ضعف برنامه‌های تدارکات عمومی کشور

احصاء، ارزیابی و ارتقای توانمندی داخلی

عمودی	افقی	
<ul style="list-style-type: none"> ضعف بازاریابی و وابستگی به نمایشگاه‌های فصلی عدم شکل‌گیری شبکه‌های همکاری نوآورانه بین شرکت‌های فعال در یک حوزه عدم امکان برنامه‌ریزی تولید با توجه به عدم قطعیت میزان سفارش نبود رتبه‌بندی شرکت‌ها و اعتبارسنجی عدم شناسایی عمق فناوری در جهت تشخیص تولیدکننده توانمند داخلی از واردکنندگان و مونتاژکاران 	<ul style="list-style-type: none"> نبود شناخت کافی از توانمندی‌های داخلی در حوزه پیمانکاران عمومی و تأمین‌کنندگان صاحب صلاحیت عدم توجه به ارجاع دسته دوم ارجاع کارهای دارای ارزش افزوده پایین به شرکت‌های داخلی توان پایین بخش‌های مهندسی و مدیریت کنترل پروژه در شرکت‌های داخلی عدم توجه به مدیریت دانش در پروژه‌های کلان کشور 	نقاط ضعف
<ul style="list-style-type: none"> تدوین نظام ارزیابی کمی و کیفی شرکت‌های داخلی تنوع بالای تجهیزات ساخته شده در داخل در حوزه‌های تخصصی الزام به ارائه خدمات پس از فروش و گارانتی مناسب برای محصولات تهیه مدل ارزیابی صلاحیت کیفی و توانمندی فناورانه و ساخت 	<ul style="list-style-type: none"> ایجاد بانک‌های اطلاعاتی از شرکت‌ها و توانمندی‌های داخلی تدوین آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و مقررات دولتی برای شناسایی شرکت‌های صاحب صلاحیت 	نقاط قوت

بخش دوم؛ نتایج حاصل از بررسی برنامه‌های داخلی

نقاط قوت و ضعف برنامه‌های تدارکات عمومی کشور

نهادهای واسط

عمودی	افقی	
<ul style="list-style-type: none">تعامل کم خریدار و فروشنده در راستای بهبود عملکرد و کیفیت تجهیزاتشکاف مالی و اطلاعاتی میان شرکت‌ها و خریداران دولتینبود ساز و کار پیش پرداخت و تضمین خرید مبتنی بر نیاز	<ul style="list-style-type: none">نبود نظام تأمین مالی مقید داخلی و نظام اعتبار اسنادی (LC) ریالی و ارزیعدم شناخت کامل الزامات مربوط به تأمین مالی بیع متقابل و فاینانسعدم حمایت نظام تأمین مالی داخلی برای صدور خدمات فنی و مهندسی و برنده شدن پیمانکاران و سازندگان داخلی در مناقصه‌های بین‌المللینبود نظام تعرفه ای مناسب برای حمایت از محصولات و فناوری‌های داخلیعدم توجه به توانمندسازی شرکت‌های داخلی	نقاط ضعف
<ul style="list-style-type: none">ساماندهی کارگزاران ارزیابی و به هم رسانی عرضه و تقاضاحضور نهادهای مالی تخصصی نوآوری برای مواردی نظیر تضمین مالی تولیدکننده، مدیریت نوسانات بودجه‌ای دولت، تنظیم قراردادالزام به تدوین نقشه راه توسعه فناوری و نوآوری به عنوان تعهد برندگان مناقصات	<ul style="list-style-type: none">مدنظر قراردادن بیمه و تضمین سرمایه گذاری پیمانکاران عمومی و خصوصیتوجه به بیمه تأمین اجتماعی قراردادهاتوجه به ارتقای نظام استاندارد و توسعه گواهی‌های انطباق محصولارائه مشوق‌ها و معافیت‌های مالیاتی مؤثر	نقاط قوت

بخش دوم؛ نتایج حاصل از بررسی برنامه‌های داخلی

نقاط قوت و ضعف برنامه‌های تدارکات عمومی کشور

ساختار حکمرانی

عمودی	افقی	
<ul style="list-style-type: none"> توجه کم به خرید تضمینی در برابر کمک بلاعوض (بازارسازی) عدم توجه به تولید محصولات صادرات‌گرا مدیریت پایین تبانی و برخورد با فساد 	<ul style="list-style-type: none"> تمرکز دستگاه‌های اجرایی بر تأمین و نبود نظام تنظیم‌گری بخشی در جهت توسعه توان تولیدی و فناوری داخلی ریسک‌پذیری پایین بالاترین مقام اجرایی دستگاه‌ها برای حمایت از تولید داخل ضعف کارفرمایان دولتی در طراحی پروژه و نداشتن توان تخصصی برای نظارت و راهبری پروژه‌ها عدم محاسبه واقعی هزینه‌های فاینانس خارجی توسط دستگاه‌های اجرایی 	نقاط ضعف
<ul style="list-style-type: none"> ارتقاء داخلی‌سازی و سطح فناوری محصولات با ایجاد سازوکار سطح‌بندی محصولات فناورانه ساخت داخل نقش آژانس سیاستی تخصصی واسط در تأمین منابع یارانه‌ای، اجرا و کاهش ریسک برنامه‌های عمودی هماهنگی افقی و عمودی بین بخش‌های مختلف بخش‌های صف و ستاد سازمان خریدار 	<ul style="list-style-type: none"> تبیین ساز و کار نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها 	نقاط قوت

بخش سوم؛ نتیجه‌گیری

پیشنهادات سیاستی مستخرج از مطالعات بین الملل در حوزه تدارکات عمومی (مناقصه)

بخش سوم؛ نتیجه‌گیری

جمع بندی و پیشنهادات سیاستی مستخرج از مطالعات بین الملل

پیشنهادات سیاستی در مرحله پیش از مناقصه

سیاست پیشنهادی	توضیحات / ملاحظات اجرایی
بهینه‌سازی سیستم تدارکات عمومی الکترونیکی	افزایش شفافیت در فرآیند مناقصه، و کاهش هزینه‌ها و افزایش سرعت بررسی مناقصات؛ تخصصی‌تر کردن فرآیند اطلاع‌رسانی، تهیه بانک داده جامع از شرکت‌های فعال در هر صنعت و لینک آن با سامانه تدارکات عمومی و دولتی کشور
برگزاری نمایشگاه‌های موضوعی برای معرفی محصولات دانش بنیان داخلی	شناسایی محصولات و خدمات دانش بنیان داخلی و تطبیق آن‌ها با نیاز سازمان‌های دولتی و عمومی در حوزه‌های مهم کشور (نقش کاتالیزوری دولت در تطبیق عرضه و تقاضا به هنگام نیاز)
حمایت و خرید ترجیحی	تهیه فهرست کالاهای ساخت داخل توسط بازیگران اصلی صنایع اصلی و انتشار آن توسط یک نهاد دولتی مسئول (مانند وزارت صمت)؛ اولویت بخشی به کالای دانش بنیان ایرانی از طریق برتری قیمتی به عرضه‌کنندگان آن؛ شناسایی و در نظر گرفتن بنگاه‌های دانش بنیانی که توسط زنان و معلولان اداره می‌شود
تسهیل ارائه خدمات توسعه فناوری و نوآوری به کسب و کارهای کوچک و متوسط در تدارکات عمومی	مجموعه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای؛ ارائه خدمات همراه با تسهیلات و تخفیفات متنوع؛ و در نظر گرفتن یارانه‌های تشویقی خرید فناوری‌های جدید به شرکت‌های دانش بنیان داخلی
دسترسی رایگان متقاضیان و شرکت‌ها به اسناد مناقصات پیش از موعد	امکان بررسی مناقصات آتی توسط شرکت‌های دانش بنیان داخلی
توسعه دانش و توانمندسازی نیروی انسانی	شناسایی جوانان کارآفرین مستعد، و توانمندسازی کارآفرینان حاضر
تقسیم قراردادهای بزرگ به چندین قرارداد کوچکتر	تقسیم تدارکات با ارزش قرارداد بسیار بالا و یا قراردادهای متشکل از چندین محصول اعم از فناوری بالا و متوسط، به چندین قرارداد با مبالغ کمتر؛ و یا ارائه درخواست محصولات مورد نیاز خود در قالب چند قرارداد
خرید ترجیحی در برخی صنایع با اهمیت رقابتی و با استراتژیک	افزایش تمرکز و توان دولتی در حمایت از شرکت‌های داخلی فعال در یک یا چند حوزه مشخص
تعیین حداقل میزان خرید نهادهای دولتی از شرکت‌های کوچک و متوسط	الزام سازمان‌ها و نهادهای دولتی به تهیه درصد مشخصی از تدارکات سالانه خود صرفاً از شرکت‌های دانش بنیان داخلی
فرصت معرفی محصولات و خدمات شرکت‌های نوآور داخلی به کارفرمایان بالقوه	تهیه فهرستی از محصولات و خدمات فناورانه و نوآورانه شرکت‌های دانش بنیان داخلی و معرفی آن به بخش عمومی و دولتی
طرح پاسخگویی به الزامات و نیازهای واحدها و سازمان‌های دولتی در قالب پروژه‌های تحقیق و توسعه	طرح نیازهای سازمان‌های دولتی و عمومی در قالب طرح‌های تحقیق و توسعه و حمایت از طرح‌های پیشنهادی ممتاز
تسهیل ارزیابی بخش غیرفنی (مالی، سابقه، مجوزها،...) و تقویت ارزیابی بخش فنی برای شرکت‌های دانش بنیان داخلی در تدارکات عمومی	بازبینی در قوانین ارزیابی مناقصات نهادهای عمومی و دولتی؛ و حمایت بیشتر از شرکت‌های دانش بنیان داخلی در مراحل ارزیابی فنی و غیر فنی تدارکات عمومی

بخش سوم؛ نتیجه‌گیری

جمع بندی و پیشنهادات سیاستی مستخرج از مطالعات بین الملل

پیشنهادات سیاستی در حین مناقصه

سیاست پیشنهادی	توضیحات / ملاحظات اجرایی
ساز و کارهای شناسایی نهادهای خاطی و مقابله قانونی با آنها در فرآیند تدارکات عمومی از طریق نهادهای بازرسی بی طرف	نظارت بر اجرای صحیح قوانین و سیاست‌های تعیین شده؛ رسیدگی مناسب به شکایات مناقصه‌گران در مدت زمان کوتاه؛ در نظر گرفتن شرایط بررسی ویژه برای شرکت‌های دانش بنیان با توجه به ویژگی‌های متمایز آنان در مقابل سایر مناقصه‌گزاران
برگزاری مناقصات و یا انعقاد قراردادهای فرعی	اجازه برگزاری مناقصه فرعی و یا بستن قرارداد فرعی در خلال یک مناقصه بزرگ‌تر با شرکت‌های کوچک و متوسط داخلی؛ امکان انعقاد قراردادهای مستقل پیمانکاران با اشخاص ثالث در خلال اجرای قرارداد مناقصات
امکان حضور در مناقصات به صورت مشترک با سایر شرکت‌ها	مشارکت شرکت‌های دانش بنیان داخلی با شرکت‌های بزرگ یک صنعت به عنوان یک پیمانکار در تدارکات عمومی (مشارکت شرکت‌های دانش بنیان داخلی با شرکت‌های بزرگ یک صنعت به عنوان یک پیمانکار در تدارکات عمومی)
تعیین حداقل مبلغ ضمانت برای شرکت در مناقصات	تعیین مبلغ ضمانتنامه شرکت در مناقصات عمومی توسط مناقصه‌گزاران (با در نظر گرفتن برخی شرایط)
استفاده از راهکارهای مختلف ارائه تضمین عملکرد برای شرکت‌های داخلی	پذیرش چک تضمین، گواهی سپرده، ضمانت عملکرد، ضمانت بیمه، اعتبارنامه، ضمانت نامه بانکی و وجه نقد از شرکت‌های دانش بنیان داخلی به عنوان تضمین عملکرد در مناقصات
ارجحیت و مزیت پیمانکاران برجسته در مقابل سایر مناقصه‌گزاران	ارجحیت این شرکت‌ها در برابر سایر رقبا و مناقصه‌گزاران در فرآیند مناقصات، ارجحیت بالاتر این شرکت‌ها در صورت ارائه محصولات مشخص، و همچنین اعطای مزایا و امتیاز به شرکت‌هایی که از کارمندان جوان و زنان در گروه خود استفاده کرده‌اند
جایگزین سیستم ارزیابی یکپارچه در مقابل سیستم کمترین قیمت در مناقصات	علاوه بر پرداختن به بررسی قیمت، به بررسی توانایی شرکت‌کنندگان در مهارت‌های ساخت و ساز، عملکردشان و همچنین مسئولیت اجتماعی که بر عهده دارند بپردازند

بخش سوم؛ نتیجه‌گیری

جمع بندی و پیشنهادات سیاستی مستخرج از مطالعات بین الملل

پیشنهادات سیاستی در حین مناقصه

سیاست پیشنهادی	توضیحات / ملاحظات اجرایی
تسریع روند پرداخت به پیمانکاران و جلوگیری از تاخیرات پرداخت	استفاده از راهکارهای قانونی برای تسریع در پرداخت به پیمانکاران دانش بنیان داخلی و در نظر گرفتن اولویت برای پرداخت به آنان
امکان دریافت وام با بهره حداقلی جهت تامین الزامات اولیه برای پیمانکاران کوچک و متوسط در تدارکات عمومی	امکان دریافت وام با بهره پایین تا درصد مشخصی از کل ارزش قرارداد، برای پیمانکاران دانش بنیان در مناقصات دولتی و عمومی
پرداخت مبلغی از مناقصه تحت عنوان پیش پرداخت به تامین کنندگان	وجود سیستم نظاره‌گر بر تمام مراحل اجرای قرارداد مناقصات و اعطای پیش پرداخت به پیمانکار متناسب با روند پروژه، و پرداخت مبلغی از کل قرارداد تحت عنوان پیش پرداخت به پیمانکاران دانش بنیان
امکان انعقاد قراردادهای مستقل پیمانکاران با اشخاص ثالث	اجازه انعقاد قرارداد مستقل پیمانکار (در صورتی که پس از انعقاد قرارداد با کارفرما با توجه به شرایط مختلف قابل قبول، قادر به پاسخگویی به تمام الزامات قرارداد نباشد) با اشخاص حقیقی و یا حقوقی ثالث تا سقف معینی از ارزش کل قرارداد

بخش سوم؛ نتیجه‌گیری

ماهیت محصول

خلق بازار برای محصولات جدید

پایین

برنامه دولت: تسهیلات اعتباری صادراتی

هدف: انتقال فناوری و ورود به زنجیره ارزش جهانی

الزامات اثربخشی:

تقاضا: اولویت‌گذاری در تأمین داخل و تقسیم کار مشخص بین

شرکت‌های داخلی و خارجی

عرضه: شناسایی شرکتهای توانمند داخلی و الزام به استفاده از آنها

در پروژه‌های بین‌المللی

نهادهای واسط: ارتقای تأمین مالی مقید داخلی و توسعه پیمانکار

داخلی به مثابه نهاد واسط

حکمرانی: کاهش هزینه استفاده از وام‌های تجاری غیرمقید

جایابی برنامه‌های

ایران در ماتریس

نقش‌های تدارکات عمومی

حامی نوآوری

(Uyarra et al., 2020)

ایجاد بازار برای محصولات موجود

برنامه دولت: قانون حداکثر / قانون مناقصات

هدف: استفاده از ظرفیت شرکت‌های داخلی در اجرای پروژه‌های ملی و

خریدهای دولتی

الزامات اثربخشی:

تقاضا: شفافیت و جمعیت تقاضا و ارجاع کار به شرکت‌های پیمانکار ایرانی

عرضه: شناسایی پیمانکاران عمومی ایرانی، تعیین ارزش کار برای

طرف داخلی در هر پروژه در نقاط دارای ارزش افزوده بالا، ارزیابی کیفی

مناقصه‌گذاران بر اساس شاخص‌های نوآورانه

نهادهای واسط: توسعه تأمین مالی مقید داخلی

حکمرانی: ارتقای نظام تنظیم‌گری بخشی

برنامه دولت: نمایشگاه تجهیزات

هدف: اهرم‌سازی منابع دستگاه‌های حمایتی در جهت‌دهی به

منابع دستگاه‌های اجرایی به خرید داخل

الزامات اثربخشی:

تقاضا: مشخص کردن اولویت خرید و جمعیت بودجه دانشگاه‌ها

برای خرید بر اساس اولویت

عرضه: ارزیابی و رتبه بندی شرکتها و تخصیص یارانه متناسب با

عمق ساخت داخل و تساط

نهادهای واسط: ایجاد نهاد مالی واسط و تخصصی، ساماندهی

کارگزاران فروش و مدیریت هزینه‌های مبادله

حکمرانی: ارتقای نقش نهادهای توسعه ای و حمایتی

نیازها شناسایی نشده‌اند.

ماهیت نیاز و تقاضا

نیازها به وضوح شناسایی شده‌اند.

بالا

بخش سوم؛ نتیجه‌گیری

مدل اجرایی مستخرج از مطالعات داخلی برای تدارکات عمومی اثربخش در ایران

